

Ukrepi, ki jih je Evropsko računsko sodišče sprejelo zaradi pandemije koronavirusne bolezni 2019

Evropsko računsko sodišče (Sodišče) je sprejelo potrebne ukrepe, da bi lahko, kolikor je v teh časih preizkušenj med pandemijo koronavirusne bolezni 2019 mogoče, še naprej zagotavljalo uspešne storitve javnih revizij v EU in pravočasno objavljalo revizijska poročila, mnenja in preglede. Hkrati se zahvaljuje vsem, ki rešujejo življenja in se borijo proti pandemiji v Luksemburgu, EU in po svetu. Sodišče je tudi še naprej zavezano podpori politike luksemburške vlade za varovanje javnega zdravja. Za ublažitev učinkov sedanje zdravstvene krize na svoje uslužbenke je sprejelo previdnostne ukrepe, da bi kar se da zmanjšalo tveganje zanje in za njihove družine.

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 21. aprila 2020

Revizorji opozarjajo, da dokončanje cestnega omrežja EU napreduje počasi in da stroški vzdrževanja vzbujajo vse večjo zaskrbljenost

Po navedbah v novem poročilu Evropskega računskega sodišča se jedrno vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) hitrih cest širi in dosega pozitivne rezultate za potnike, na primer krajši potovalni čas in več avtocestne vožnje. Financiranje EU in ukrepi Evropske komisije so pozitivno prispevali k tem rezultatom, toda večina srednje- in vzhodnoevropskih držav članic še vedno zaostaja, od leta 2014 pa je bilo s podporo EU dokončanih samo približno 400 km novih cest TEN-T. Poleg tega nedokončani čezmejni odseki in neuskaljena infrastruktura za parkiranje in čista goriva ovirajo nemoteno potovanje po cestah vzdolž omrežja, medtem ko to, da države članice nezadostno vzdržujejo omrežje, dolgoročno ogroža njegovo stanje.

Največji delež potniškega in tovornega prometa EU poteka po cestah. Komisija namerava do leta 2030 dokončati skoraj 50 000 km avtocest in hitrih cest, ki pokrivajo devet jedrnih koridorjev omrežja TEN-T in vse pomembnejše prometne poti v EU. Od leta 2007 je državam članicam dodelila približno 78 milijard EUR, da bi zgradile nove ceste in prenovile obstoječe, od tega približno 40 milijard EUR za ceste v omrežju TEN-T.

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revizorji so ocenili doseženi napredek – in vlogo Komisije – pri dokončanju povsem delujočega jedrnega cestnega omrežja TEN-T. Preverili so tudi prispevek držav članic k vzdrževanju cest in obiskali Bolgarijo, Češko, Španijo in Poljsko.

„Ceste imajo pomembno vlogo pri povezovanju držav in regij EU, s čimer prispevajo k njihovi gospodarski dejavnosti, razvoju in rasti,“ je povedal član Sodišča Ladislav Balko, pristojen za poročilo. „Jedno cestno omrežje EU napreduje, vendar še ni povsem delujoče.“

S podporo EU je bilo med letoma 2007 in 2017 zgrajenih približno 3 100 km avtocest, ki so pripomogle k hitrejšemu, varnejšemu in boljšemu potovanju. Vendar je bilo v času revizije – ob koncu leta 2019 – od približno 2 000 km novih avtocest, načrtovanih v obdobju 2014–2020, dokončanih manj kot 400 km. Revizorji poudarjajo razkorak med stopnjo razvoja jedrnega omrežja v zahodnih in srednje-/vzhodnoevropskih državah članicah.

Komisija je imela pomembno strateško vlogo pri prednostnem obravnavanju dokončanja najpomembnejših prometnih odsekov: jedrno omrežje in koridorje je opredelila v uredbah EU, postavila pogoje za financiranje in spodbudila države članice, da pri svojem načrtovanju dajejo prednost omrežju TEN-T. Kljub temu so države članice za jedrno omrežje v obdobju 2014–2020 namenile samo tretjino razpoložljivih finančnih sredstev EU, čeprav so bile stopnje dokončanja omrežja v večini srednje-/vzhodnoevropskih držav članic, ki so glavne upravičenke do sredstev iz strukturnih skladov EU, nizke.

Komisija ne spremlja vedno celotnega jedrnega omrežja in nima vmesnih mejnikov, s katerimi bi natančno ocenila napredek ter pripravila zanesljive napovedi glede verjetnosti dokončanja omrežja do leta 2030. Zaradi teh slabosti pri spremljanju, pa tudi nepravočasnih in nezanesljivih podatkov iz držav članic, je ogrožena zmožnost Komisije, da bi po potrebi sprejela pravočasne popravilne ukrepe.

Revizorji opozarjajo, da se nacionalni proračuni za vzdrževanje stalno zmanjšujejo, namesto da bi se povečevali glede na rastočo infrastrukturo in staranje ključnih povezav. Čeprav bi to lahko vplivalo na to, ali bo omrežje do leta 2030 povsem delujoče, Komisija nima orodij za preverjanje, ali imajo države članice zanesljiv sistem za zagotavljanje ustreznega vzdrževanja omrežij.

Revizorji so Komisiji priporočili, naj da prednost naložbam v jedrno cestno omrežje, izboljša ureditve spremljanja in okrepi svoj pristop za zagotovitev, da države članice ustrezno vzdržujejo rastoče omrežje.

Pojasnila za urednike

Leta 2013, ko je bila sprejeta uredba o TEN-T, je bil cilj do leta 2050 dokončati celovito cestno omrežje, ki bi povežalo vse regije EU, do leta 2030 pa jedrno omrežje. Leta 2016, ko so bili zbrani najnovejši podatki, je stopnja dokončanja za ceste jedrnega omrežja TEN-T v EU v povprečju znašala 77 %. V času revizije so stopnje v štirih obiskanih državah znašale: 46 % v Bolgariji, približno 75 % na Poljskem, približno 78 % na Češkem in 100 % v Španiji.

Od cest, pregledanih v tej reviziji, sta bila med letoma 2012 in 2019 največje povečanje dolžine (190 %, tj. z 200 km na 580 km) in prihranek časa (8 %) dosežena na cestnem odseku Talin–Dunaj (v primerjavi z odseki Madrid–Varšava, Bukarešta–Pariz in Burgas–Berlin). Po podatkih organizacije OECD je povprečna poraba držav članic za vzdrževanje cest med letoma 2007 in 2017 upadla za

skoraj polovico. Od štirih obiskanih držav se samo za omrežje v Španiji šteje, da je splošno v dobrem stanju.

Posebno poročilo št. 9/2020 – Jedrno cestno omrežje EU: krajši potovalni čas, toda omrežje še ni povsem delujoče je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU. Sodišče je v preteklosti objavilo poročila o [cestnem](#), [železniškem](#), [letalskem](#) in [pomorskem](#) prevozu ter prevozu po [celinskih plovni poteh](#). Prevozu je posvetilo tudi posebno številko revije [ECA Journal](#), v kratkem pa bo objavilo tudi poročilo o megainfrastrukturah na področju prevoza, ki jih financira EU.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24